OPeRA
vo-ho netwerk OnderwijsPartners Regio Amsterdam

WEGWIJZER STUDIEKEUZEACTIVITEITEN HOGER ONDERWIJS*

*Hoe maak je de leerling wegwijs in het grote aanbod aan studiekeuzeactiviteiten vanuit het ho? Hoe kun je de leerling hierin op weg helpen, zodat hij** gemotiveerd op pad gaat?*

De '*Wegwijzer studiekeuzeactiviteiten hoger onderwijs*' (ho) biedt een overzicht van veel voorkomende loopbaanvragen gedurende het studiekeuzeproces en maakt inzichtelijk welk type studiekeuzeactiviteit(en) hierop aansluit(en). Het addendum '*Overzicht studiekeuzeactiviteiten per instelling'* laat zien met welke zoekterm een passende activiteit kan worden gevonden op de website van de verschillende instellingen.
De tool is ontwikkeld voor schooldecanen en mentoren in het voortgezet onderwijs (vo) bij de begeleiding van leerlingen in hun studiekeuzeproces, maar is ook geschikt voor studieloopbaanbegeleiders in het mbo.

* hoger onderwijs = hbo en wo
** met 'hij' bedoelen we iedereen (man/vrouw/anders)

Verantwoording
Leden van de Amsterdamse Kring voor Schooldecanen (AKS) geven aan dat zij, net als hun leerlingen, het overzicht verloren zijn in de diverse studiekeuzeactiviteiten van de ho-instellingen. Zij zien door de bomen het bos niet meer. Het aanbod is groot en zeer gevarieerd, het is niet altijd duidelijk wat een activiteit oplevert en de namen van vergelijkbare activiteiten verschillen per instelling. Hieruit ontstond de wens om afstemming van en inzicht in het aanbod van studiekeuzeactiviteiten van het ho te krijgen. Het vo-ho netwerk Onderwijspartners regio Amsterdam (OPeRA) heeft naar aanleiding hiervan een werkgroep opdracht gegeven om een duurzaam product te ontwikkelen voor begeleiders van leerlingen bij het studiekeuzeproces. In deze werkgroep zaten vertegenwoordigers van de AKS (vo), Inholland, HvA, VU en UvA, het Expertisepunt LOB en het Samenwerkingsverband vo Amsterdam-Diemen. De opdracht is een vervolg op het adviesrapport van OPeRA-werkgroep Studiekeuzebegeleiding (2019)[1], waarin het OPeRA-model is ontwikkeld om LOB en studiekeuzebegeleiding binnen het vo vorm te geven.

De werkgroep heeft zich verdiept in onderzoek op het gebied van LOB en het keuzeproces. Zij kwam onder andere uit bij de LOB-cyclus in de loopbaangerichte leeromgeving[2], de zes te onderscheiden stappen in het keuzeproces van *LOB-Kompas voor de 21e eeuw*[3] en de vijf loopbaancompetenties van Marinka Kuipers.[4]
Vervolgens is onderzocht wat de verschillende studiekeuzeactiviteiten de leerling opleveren.
Op welke vraag wil de leerling een antwoord? Welke activiteit past op welk moment in het keuzeproces? Hoe kan een begeleider de leerling hierin op weg helpen, zodat hij gemotiveerd op pad gaat?

Tenslotte is er een koppeling gemaakt tussen de loopbaanvragen, de stappen in het keuzeproces, het type activiteiten in het hoger onderwijs en de studiekeuzeactiviteiten van de verschillende instellingen.

[1] https://opera-educatie.nl/wp-content/uploads/OPeRA-Werkgroep-Studiekeuzebegeleiding.pdf
[2] https://www.expertisepuntlob.nl/tools/lob-kennisbank/lob-leeromgeving

[3] https://www.expertisepuntlob.nl/tools/lob-onderzoeksbank/lob-kompas-voor-de-21e-eeuw
[4] https://www.expertisepuntlob.nl/tools/lob-kennisbank/loopbaancompetenties

©2022 OPeRA Handreiking Wegwijzer studiekeuzeactiviteiten hoger onderwijs

Gebruiksaanwijzing
Aan de buitenkant van de '*Wegwijzer studiekeuzeactiviteiten hoger onderwijs*' zijn de LOB-gesprekscyclus en de vijf loopbaancompetenties van Marinka Kuipers afgebeeld.

Aan de binnenkant staat in de linkerkolom een overzicht van de mogelijke loopbaanvragen van de leerling. In de rechterkolom staan de stappen in het keuzeproces. Zowel de vragen als de stappen worden door de leerling niet noodzakelijkerwijs allemaal en in deze volgorde doorlopen. De middelste kolommen geven een overzicht van het type studiekeuzeactiviteiten in het hoger onderwijs die een antwoord op de loopbaanvraag kunnen bieden.

Voor de begeleider wordt inzichtelijk welk type activiteit op dat moment het beste aansluit bij de loopbaanvraag van de leerling. De corresponderende activiteiten zijn terug te vinden in het addendum '*Overzicht studiekeuzeactiviteiten per instelling'*.

Toepassing in de LOB-gesprekscyclus
De wegwijzer kan als hulpmiddel worden gebruikt in de LOB-gesprekscyclus die de leerling idealiter op school doorloopt gedurende zijn keuzeproces.

- In gesprek met de begeleider op school krijgt de leerling zicht op zijn loopbaanvraag (**loopbaansturing**). Met behulp van de wegwijzer en het '*Overzicht studiekeuzeactiviteiten per instelling'* krijgen begeleider en leerling inzicht in welke studiekeuzeactiviteit het beste past bij deze loopbaanvraag.
- Vervolgens gaat de leerling op pad met een duidelijker beeld van wat een activiteit hem kan opleveren (**ervaren**).
- Wanneer de leerling (met de begeleider) hierop terugblikt, krijgt deze ervaring betekenis voor zijn persoonlijke keuzeproces (**reflecteren**).

Deze cyclus kan zich meerdere keren herhalen in het studiekeuzeproces van de leerling.

Landelijk bruikbaar
Deze tool is gebaseerd op het aanbod van de Amsterdamse ho-instellingen. Het addendum '*Overzicht studiekeuzeactiviteiten per instelling'* kan eenvoudig uitgebreid worden met het aanbod van andere instellingen. De wegwijzer kan hiermee ook breder ingezet worden.
Neem hiervoor contact op met: info@expertisepuntLOB.nl.

Print- en vouwinstructie
Let op de instellingen van je printer, zodat je de wegwijzer kan vouwen.
Print dubbelzijdig en in kleur.
De vouwinstructie is te vinden op de flyer.

©2022 OPeRA Handreiking Wegwijzer studiekeuzeactiviteiten hoger onderwijs